

Valvira

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto

Lausunto

1 (2)

23.02.2023

Dnro V/3262/2023

Sosiaali- ja terveysministeriö

Lausuntopyyntönnne 26.01.2023, VN/32862/2022

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) lausuntoa luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi opioidiriippuvuuden vieroitus- ja korvaushoidosta opioidilääkkeillä.

Valviran lausunto

Asetuksessa säädettäisiin eräin poikkeuksin opioidiriippuvuuden vieroitus- ja korvaushoidon edellytyksistä ja toteuttamisesta hyvin samalla tavoin kuin voimassa olevassa ja kumottavaksi esitetystä sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa opioidiriippuvaisten vieroitus- ja korvaushoidosta eräillä lääkkeillä.

Voimassa oleva asetus on tarpeen korvata uudella asetuksella, sillä se sisältää osin vanhentunutta säätelyä, joka on annettu mielenterveys- ja päihdelainsäädännön uudistamisen yhteydessä kumotun päihdehuoltolain 28 §:n 2 momentin nojalla. Mielenterveys- ja päihdelainsäädännön uudistamisen jälkeen opioidikorvaushoidosta säädetään terveydenhuoltolaissa, mielenterveyslaissa ja vankiterveydenhuollon yksiköstä annetussa laissa. Osa voimassa olevan asetuksen säännöksistä on nostettu lain tasolle edellä mainittuihin jo voimaan saatettuihin lakeihin.

Perustelumuiustiossa todetaan, että korvaushoidon kattavuuden arvioidaan olevan Suomessa todennäköisesti huonompi kuin keskimäärin EU-maissa. Muistiossa todetaan myös, että korvaushoidon saatavuutta tulisi yhä parantaa ja hoitokynnystä laskea, jotta opioideista riippuvaisia henkilöitä saataisiin paremmin hoidon piiriin. Opioidikorvaushoidossa olevilla on pienempi kuolemanriski kuin hoidon ulkopuolella olevilla opioideista riippuvaisilla henkilöillä.

Korvaushoidon edellytyksiä esitetään muutettavan siten, että opioidikorvaushoito voitaisiin aloittaa myös sellaiselle opioidiriippuvaiselle potilaalle, jolla ei riippuvuuden pitkäkestoisuuden ja kokonaistilanteensa vuoksi ole edellytyksiä vieroittua opioideista. Perustelumuiustiossa todetun mukaisesti, näiden potilaiden kohdalla toteutuneet yritykset vieroittua opioideista eivät olisi vaatimuksena ennen korvaushoidon aloittamista, eikä hetkellinen vieroittuminen tai oleskelu rajoittavassa ympäristössä olisi hoidon aloittamisen este, jos edellytykset korvaushoidolle muuten täyttyisivät. Valvira kannattaa esitettyä muutosta, mikä parantaisi vaikeasti opioidiriippuvaisten potilaiden korvaushoidon toteutumista.

Nykyisessä asetuksessa oleva säännös, joka velvoittaa ilmoittamaan lääninhallitukselle ja Terveystieteiden tutkimuskeskukselle näitä hoitoja

23.02.2023

Dnro V/3262/2023

antavan yksikön vastaavan lääkärin nimi ja yhteystiedot sekä vastaavan lääkärin vaihdos on vanhentunut näiden organisaatioiden lakattua olemasta. Asetuksesta esitetään jätettäväksi ilmoitusvelvollisuus kokonaan pois, koska hoidossa olevien määrää on mahdollista seurata Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen hoitoilmoitusjärjestelmästä saatujen rekisteritietojen perusteella.

Valvira on saanut vuosittain yksittäisiä ilmoituksia näiden yksiköiden vastuu-
lääkäreiden muutoksista. Valvira ei pidä näitä ilmoituksia tarpeellisina oman valvontatehtävänsä kannalta ja kannattaa esitettyä ilmoitusvelvollisuuden poistamista.

Hoitosuunnitelmaa (5 §) koskevaan pykälään esitetään lisättäväksi, että hoitosuunnitelmassa määriteltäisiin myös nyt säädetyn lisäksi yhteistyö sosiaali- ja terveyspalveluiden välillä. Lisäksi esitetään lisättäväksi, että *"Hoidon tavoitteet tulee selvittää hoitoa aloitettaessa ja niitä tulee säännöllisesti tarkistaa. Hoitosuunnitelmaa on tarvittaessa täydennettävä yhteistyössä sosiaalihuollon kanssa tehtävällä palvelusuunnitelmalla."* Valvira kannattaa esitystä.

Valviran näkemyksen mukaan voimassa olevan asetuksen 8 §:ssä (Seuranta) 2 momentissa oleva *"Hoidon aloittaneen toimintayksikön tulee myös seurata toiminnan tarkoituksenmukaista toteutumista yhteistyössä hoitoa jatkavan toimintayksikön kanssa"*, olisi tarkoituksenmukaista säilyttää. Valvira toteaa, että muut tämän pykälän kohdat ovat joko tulleet tarpeettomiksi tai niistä on säädetty toisaalla. Valvira toteaa, että ne voi esityksen mukaisesti jättää säädetystä asetuksesta pois.

Ratkaistu: 23.02.2023

Ratkaisija: Henriksson Markus

Virka-asema: Ylijohtaja

Esittelijät:

Raaska Kari, Ylilääkäri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu

asiankäsittelyjärjestelmässä.

Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.